

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itéltábla épületével
szemben,
nová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
főszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl

A honvédség föladata.

Pécs, 1899. április 14.

A képviselőház tegnapi ülésén a honvédelmi tárca költségvetését általánosságban és részleteiben letárgyalták husz perc alatt. Ebben a szédületes gyorsaságban nemcsak a pártközi békekötésnek, de annak a magyar lovagiasságnak is része van, amely nem szeret távollevővel hadakozni. A honvédelmi minisztert ugyanis betegsége távoltartja a parlamenti tanácskozásoktól s így a tárca költségvetését az államtitkár védelmezte — volna, ha ugyan lett volna, aki támadjon.

Pedig hát lehetett volna egyet-mást beszélni nemcsak a honvédség harcképességének, de nemzeti irányzatának fejlesztéséről is. Tagadhatatlan ugyanis, hogy a magyar honvédség harcképessé tételében Fejérváry miniszternek olyan érdemei vannak, a melyek aranybetűkkel lesznek mindig beírva a véderő eme tényezőjének történetébe; sajnos azonban, hogy ezt nem mondhatjuk annak nemzeti irányban való fejlesztéséről.

Köztudomású dolog, hogy — bár a törvényben ez világosan kifejezve nincsen — a magyar nemzet törvényhozással egyetértve nem szánta a magyar honvédségnek azt az alárendelt szerepet, a melyet ez az intézmény — mint az első sorban álló sorhad tartaléka — Európa többi

államainak hadseregeiben, vagy akár csak Ausztriában is betölt. A magyar honvédség ennek a nemzetnek a szemében nem egyszerű tartalék, a melynek hivatása örök időkre csupán csak az lenne, hogy a védköteles emberanyag a sorhad által igénybe nem vett maradéka, meg a sorhadi kötelezettség leszolgálása után a nyugalmasabb és veszélytelenebb szolgálatra igényvel bíró korosabb polgárok elhelyezést találjanak benne.

A magyar honvédségnek eszményi föladata képezi az, hogy magja legyen a nemzeti véderőnek s belőle fejlődjen ki majdán az önálló magyar hadsereg, amely minden igaz magyar hazafinak nemzeti ideálja, mert állami önállóságunk csak akkor ölthet testet, ha a minden önálló államnélkülözhetetlen kelléke, az önálló nemzeti véderő rendelkezésére áll.

Hogy a honvédség fölállításával a törvényhozás is ezt a célt tűzte ki, az több jelenségből kétségtelenül kitűnik. Ha törvényhozással a honvédséget egyszerűen az általános véderő kiegészítésül szánta volna, úgy nem szervezte volna azt a közös hadseregtől eltérő keretekben, külön vezérlettel és vezénylettel, igazgatását nem bizta volna külön miniszteriumra; hisz más államokban nem találunk rá példát, hogy a honvédség ne ugyanannak a hadügyminiszternek az igazgatása alatt álljon, a kinek igazgatása alatt áll a rendes sorhad.

Ha a honvédség a közös hadseregnek csupán kiegészítő része, vagy tartaléka lenne, úgy ránézve is alkalmazták volna ugyanazt az elvet, a melyet a hatvanhetes törvény a közönség indokolásaként elég helytelenül alkalmazott a rendes hadseregre vonatkozólag, mert amely elv áll az egészre, annak állnia kell annak részeire is: kétségtelen tehát, hogy a külön honvédség szervezésével utat akartak nyitni ama meggyőződés kifejlődésének, hogy a pragmatika szankcióban kötelezett kölcsönös védelmi kötelezettség egészen jól teljesíthető oly véderővel is, amely megfelel az egy uralkodó jogara alatt álló két állam különállásának s a háboru idején való együttműködésnek nem képezheti akadályát a külön szervezet, igazgatás és vezénylet.

Ebben az irányban azonban, a nemzeti véderő kifejlesztésének munkájában honvédségünk abban az arányban ment visszafelé, mint a harcképesség fejlesztésében előre haladt. Az első szervezéskor gondosan ügyeltek arra, hogy a honvédségnek már külső szervezete is eltérő legyen a közös hadseregtől: azért a honvédséget tisztán a zászlóalj-rendszerre alapították, a melyben ez képezte a taktikai egységet. A hadgyakorlatokra külön összpontosították a honvédséget, úgy hogy nemcsak dandár, hanem tisztán honvéd hadosztálygyakorlatok is voltak. Ez tette szükségessé a többi között a pécsi honvéd-sátortábor

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Mikor a fehér rózsza piros lesz.

Egymás életére törtek. Férfiak voltak, ugyanazt a lányt szerették: úgy kellett lennie.

Mert mindkettőn egyazon leányt feleségül nem vehetik, az meg nem akar választást tenni közöttük: döntsön a sors!

Pedig amúgy jó fiúk voltak, mi több, szívbéli jóbarátok, míg Katinka haza nem került a nevelőből. De hogy nyárra hazahozták, őszre belészerettek s ma már vad gyűlölettel, villogó szemekkel törnek egymás életére.

Szabolcsi birtokos, nemes fiúk voltak, Kesze Kálmán az öregebb, Sete Csép József a fiatalabb.

Mindkettő egyformán szerette Katinkát. Az pedig még jóformán gyermek volt, nem háborgatta semmi szenvedély, 17 éves korban artatlan, tiszta kedélyű, nem ismerte a szerelem édes-kinos gyötrelmeit.

Kézét is egyazon napon kérte meg a két fiú, ő pedig azt mondta nekik:

— Kálmán is, Józsi is egyaránt tetszik nekem. Szeretnek, látom, de én nem választok közülök. Minek tegyem egyiket örökös ellenségemmé. Aztán nem is akarok még férjhez menni. Hiszen még nagy leány se vagyok tulajdonképen. Ha tetszik, várjanak még egy-

két évet. Akkorra én is gondolok valamit s addig sok minden történhetik.

Igy a dolog ennyiben maradt. Azok ketten pedig tisztában voltak azzal, hogy így sohasem érnek célt. Az egyiknek veszni kell, bizonyos. Hát csak rajta, minél előbb.

Egyszer aztán kenyértörésre került a dolog: Kesze Kálmán, meg Sete Csép József egy szál virágon összezőrdültek.

Katinka hajából a földre esett egy rózsza, egy illatos, fehér rózsza. A két hű kísérő egyszerre hajolt le érte. Józsi volt a gyorsabb, felkapta s átadta Katinkának.

— Most már nem tűzöm fel, földre esett s poros lett.

A két fiú mohó tekintetéből kiérezte, hogy vágynak a virágra.

— Nem — szólt — legjobb lesz, ha eldobom.

Az illatos fehér rózsza kirepült a verandáról, leesett az út mellé s ott, a haragoszöld orgona-bokor aljában várt reá a hervadás.

Ah — dehogy várt ott!

A fiúk hogy elmentek, először Csép Józsi, utána Kesze Kálmán, mindkettő visszalopózott a házhöz. Itt is Csép Józsi volt a gyorsabb, meglelve a rózsát épen atillája alá rejtette, mikor halk léptek nesze hangzik s előtte áll — Kesze Kálmán.

Mindkettő meghökkent, mint a tetten ért tolvaj. A legnagyobb zavarral néztek egymásra.

— Add ide a rózsát!

— Nem adom!

— Nem adod? Hogy merted felvenni, nem a tiéd!

— Bizony az enyém. Már el is tettem, látod-e? S ezzel megtapogatta a keblébe rejtett virágot.

— Mégis, ide kell adnod azt a fehér rózsát, azt mondom, Józsi.

— Nem én, a mig fehér. Itt nagyon jó helyen van, a szívem fölött. Csak akkor lehet a tiéd, ha piros lesz a véremtől.

Ugy? Kesze dühös lett. Ideje, hogy ezzel az emberrel végezzen. Mindig lábatlankodik. Ez oka minden bajának. Hangja, hogy megszólalt, mély és izgatott volt.

— Mindig utamban vagy Józsi. Vigyázz, mert nyakadba kerül a dolog!

Amaz heves és érzékeny volt. Egyszerre felpattant.

— Kesze Kálmánnak mi köze az én dolgomhoz? Csép József nem tűri senki betovenkedését. Ember ő magáért!

Kesze Kálmán szemei megvillantak. Hiszen csak ezt várta.

— Ha ember, ám lássuk. Álljon ki a gátra. Egyikünknek pusztulnia kell.

— A szájból vetted ki a szót. Magam is rég készülök rá.

— No nézze meg az ember! Még bizony összevesznek, hangzott fel egyszerre Katinka szava, a kit a hangos beszéd csalt ki a verandára.

létesítését is Nemcsak a szolgálati nyelv volt a magyar, de még a jelző zászlók is magyar nemzetiek voltak.

Mindezt aztán úgy fejlesztették tovább, hogy a zászlóaljról áttértek a fődandár taktikai egységére, amely abszurd elnevezést csakhamar az ezred névvel cserélték föl s ezzel a honvédség taktikai szervezetét egyenlővé tették a közös hadseregével, hogy a beolvasztásnak mi se állja útját. Beszűntették a külön honvédhadgyakorlatokat s a gyakorlatokra beszüntették a honvédséget a közös hadsereg csapattestei közé; becsempészték jelzőzászló címe alatt a honvédségbe is a fekete-sárga lobogót, sőt a közös hadügyminiszternek állandó ingerenciát adtak a honvédség ügyeire: szóval visszafelcsiszolták honvédségünket a közös hadseregnek épen olyan tartalékává, mint a milyen tartalékot ez az intézmény bármely más állam hadseregében képez.

Csak a harcképességét fejlesztették aránytalanul nagyobb mértékben, mint másutt, mert a magyar nemzet áldozatkészége aránytalanul nagyobb mértékben nyilvánult is honvédsége iránt, mint más nemzeteké. De hát ennek az áldozatkészégnek más is volt a kuforrása: nem a közös hadsereg tartalékát akarja a magyar nemzet erősíteni, hanem nemzeti véderejét akarja benne lábra segíteni. Honvédelmi miniszterünk köszönettel nyugtázza a nemzetnek ezt az áldozatkészégét, de homlok-egyenest ellenkező irányban vezeti az intézményt azzal az intencióval, amely a nemzetet erre az áldozatkészégre sarkalja.

Hogyan lenne különben megmagyarázható az a páratlanul álló jelenség, hogy egy honvédelmi miniszter kézzel-lábbal tiltakozzék az ellenzéknek ama törekvése

ellen, amely neki ágyukat, műszaki csapatokat akar mindenáron megszavazni. Ennek a különös jelenségnek lehetett tanuja tegnap is a világ, mikor a hadügyi kormány képviselője utasította vissza az ellenzéknek hadseregfejlesztési követelését azzal az indokolással, hogy az súlyos terhet róna az országra.

Hihetetlenül csóválja a fejét erre a világ valamennyi hadügyminisztere, a kiknek mindig parlamentjeik szűkmarkuságával kell küzdeniök. Persze ha tudnák honnét fúj az a szél, amely a magyar parlamentben ezt a szerepcserét fölidézi, megértenék a dolgot, bár alig hisszük, hogy akkor is ne csodálkoznának fölötte.

A tüzéséget, műszaki csapatokat visszautasító miniszter nem hadügyminiszter, hanem csak expozitúrája ennek, aki gondosan ügyel rá, hogy amaz a fejére ne nőjön. Ha a magyar honvédség külön tüzéséget és műszaki csapatokat kapna, akkor ez már kissé több lenne a közös hadsereg tartalékánál s az önálló magyar hadsereg iránti követelést nem lehetne visszautasítani azzal az ürügygyel, hogy a tüzéséget s műszaki csapatokat lehetetlen volna megosztani.

Az olyan véderő, mely rendelkezik egy modern hadsereg összes föltételeivel, nem lehetne sokáig a löggős szerepébe visszaszorítani: ezért nem szabad a magyar honvédelmi miniszternek — mint a tartalékhad kormányzójának — elfogadni az ellenzék által följajlott hadseregfejlesztést.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel kérjük, sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

— Hát ugyan maguk mit művelnek? ugyan-ugyan Kálmán, meg maga Józsi, hát ez mi dolog. Annyit ugyan megmondok, ne kerüljön a szemem elé, a ki másiban kárt tesz! Még egymásba kötnek! Nem oda Buda! szép is volna, mondhatom. Béküljenek ki tüstént. No, izibe! Kálmán, meg Józsi, nosza fogják meg egymás kezét! No, rajta, ha mondom.

Itt aztán nincs pardon. Katinka parancsol, ennek engedelmeskedni kell.

— No lássák, maguk rosszak. Most már szent a béke! örvendett Katinka, látva, hogy a két vetélytárs megszorította egymás kezét.

Pedig abban a kézszorításban az ellenfelek hallgatolagos megegyezése volt a végső mérkőzésre. Megküzdenek, csak alkalom essék.

Úgyde az alkalom soká késett. És egyszerre csak megjött helyette Kossuth »szózata«, mely fegyverre hívja mindazt, kinek karja elbirja a kardot, kinek magyar a szive. »A haza veszélyben van!« Hétfelől borult be az ég, ideje, hogy a magyar kardok villogása kitisztítsa a láthatárt.

Ekkor pedig Kesze Kálmán azt mondta Csép Józsinak:

— Szükség van ránk Józsi. Férfiak vagyunk s a hon veszélyben van. Minden élet drága; nem ölhetjük meg egymást. Te is elmegy, én is elmegyek, semmi kétség. Te jobbra, én meg balra. Aztán egy majd csak ott marad. A ki pedig visszajön, hát azé lesz Katinka.

Úgy is lett az. Csép Józsi itt is gyorsabb volt, másnap délben jelentkezett a szomszéd vármegye székhelyén az ujoncozó bizottság előtt. Lovon jött: huszárnak állt. Hogy pedig uri fiu volt, megtették egyszerre káplárnak.

Furcsa idők jártak akkor. Nagy zaj volt az országban mindenfelé. Csoportokban s egyenként ment a nép a vármegyei székhelyek felé. Csupa férfiak. Tizenhét-tizenkilenc évtől 40 ig — Üristen! Még mezei munkára való ember se marad honn! Hát majd szántanak-vetnek az asszonyok!

Estére megjött Kesze is, a szomszéd vármegyébe, hogy elkerülje Csépet.

Lovon jött ő is. Tüstént jelentkezett a bizottságnál.

— Hittak, hát itt vagyok. A legjobb lovamon jöttem s oldalamon a kard is ér valamit.

Azok még emlékeztek, hogy déltájt már egy szabolesi fiu járt itt. Utána néztek, hová osztották be. Oda sorozták ezt is; egy helyre valók, talán ismerősök is. Legyenek hát együtt. Mint Józsit, azonképen megtették káplárnak Kálmánt is.

Csép Józsi épen a lovát pucolta, mikor az istálló előtt leszállt lováról Kesze.

— Hát csak itt is összekerültünk Kálmán. Ha már így van, a' mondó vagyok, hagyjuk abba a haragot, míg a háboru tart. Torzsalkodásra úgy se érünk rá, egyéb dolgunk lesz annál. Hát csak legyünk együtt. Legalább szemmel tartjuk egymást.

Úgy is lett. Szívök fenekén ott volt a harag — hisz ott volt a leány arca is — ám a nehéz napokban mégis kitarítottak egymás mellett.

Ismeretesek voltak nagyon a századuknál s szerették őket. Csak hogy olyan nagyon szótalanok voltak. De hogy mindig együtt lehetett látni őket, hát elnevezték őket »a szabolesi kettő«-nek.

De nemsokára ezt az elnevezést még megtoldották egy kicsi szóval.

Hirek.

Pécs, 1899. április 14.

Az orvos.

A hold fénye vakító ezüstösen tükröződik az országutat borító hórétgen. Sötét körvonalakban terül el az út mentén a városon kívül pavillonrendszerben épített megyei köz-kórház, közepén az igazgatósági épülettel.

Ennek az épületnek első emeletén fekszik az igazgató főorvosnak, a világhírű jeles sebésznek a lakása. Éjféltre jár az idő. S az orvos még mindig ott áll az ablakok egyike előtt, kibámul az éjszakába. S a mint néz a fekete légűrbe, gondolataival képeket fest ki maga előtt.

— Most egy éve, sóhajt fel, maga előtt látva egy aranyhaju, ragyogó természetű nőt. Most egy éve, ekkor hagyta el, csalta meg a felesége, kit felemelt a porból, a sárból, a nyomorból a kényelembe, mert szerette.

S kivel csalta meg? Azzal a sápadt képű nevelővel, kit kegyelemből vett két aranyhaju gyermeke mellé; őt, az egészséges, erős férfiut, a szerető férjet ezzel a tehetetlen nyomorék emberrel csalta meg.

És amint így gondolkozik, egy közelgő kocsinak a csendben messziről hallatszó zöreje üti meg fülét s valami önkénytelen borzongás futja végig ereit.

— Hát ha ő jönne haza, megtörve, bűnbánóan, megbocsátana-e neki, megbocsátana-e a feleségének, hogy két árva gyermeke visszanyerje az anyát?

S mialatt így tündök magában, a kocsi a kórház elé ér s az igazgatósági épület előtt megáll.

A szomszédos helység orvosa száll ki a kocsiból s a főorvos csalódottan eszmél föl ábrándozásából.

— Betegét hoztak? kérdezi.

Az öreg orvos lenn egyszer-kétszer megnyomja a csengettyűgombot, mire elődöcög a portás s álmosan nyit kaput a kellemetlen időben érkezett vendégnek.

— Siessen barátom, szól az orvos, egy betegét hoztam, kit azonnal meg kell operálni,

Mikor a trombiták riadóra harsantak, megdördültek az ágyuk, ropogott a puska: együtt rohantak előre. Egyik se maradt volna hátrább a másiknál egy tapodtat se. Nem is volt ott, hol ők voltak, hátrálásról még csak szó se. Ember volt magáért Kálmán is, József is.

Nem is tudott soha úgy harcolni senki, mint a magyar huszár! Nem volt az olyan harcmodor, mint a más nemzet lovasságáé. Rohanása fergeteg dülása volt, kardja, mint a villám, gyorsan subogott kezében s mint az istennyila, olyan hirtelen leütötte az embert.

De a »szabolcsi kettő« még itt is előljárt. Így lett aztán egy kicsi szóval hosszabb a nevük. Ugy hívták őket: »a két szabolesi hős.«

Csúf, zivataros idők jártak. Akkor már ismét más nevük volt a szabolesiaknak. »Hadmegyei ur Kesze« és »hadnagy ur Csép« volt az ő nevük. A hadnagy rangot is egyszerre kapták meg.

Pedig nem volt ám ez könnyű dolog! Az utolsó közlegényig mind hősök voltak azok. Megérdemelték volna egytől-egyig a tábornoki rangot. De hát a — tábornok is csak úgy igazi tábornok, ha maga a legénysége s tisztjei fölött tábornokoskodhatik. Ezért nem lehetett minden huszár generális.

Kesze az első században, Csép a másodikban szolgált.

Elérkezett aztán az a nap is, melyen a szabolesi fiukkal nagy dolgok történtek.

Ezen a nevezetes napon pedig ugyan-csak furcsa világ volt.

Tagas völgyesség száját szállta meg a magyar. Hogy a völgyben feles számu osztrák van, azzal tisztában voltak. De hogy hol s

ha azt akarja, hogy megérje a reggelt. Hol a nagyságos igazgató-orvos ur?

Főnn az igazgató kinyitja az ablakot. A hidegben jobban észretér s azután leszól a kollegának:

— Itthon vagyok! s azonnal hozzálátunk a műtéthez. Siessen János — szól aztán a portáshoz.

Kiemelik a kocsiból a beteget. A hold sápadt fénye a sápadt arcra veti világát. Egy vézna, csontos, magas ember az, kit előhuznak a kocsiból.

— Szent Isten, szól ijedten a portás, a nevelő ur!

S az igazgató a szívéhez kap, azután irgalmatlan szavak hagyják el ajkait:

— Azt a gazembert dobják ki az országutra!

A portás leteszi a beteget, nem mer egy lépést sem tovább tenni az igazgató engedelmével, csak az öreg orvos néz fel kérelően.

S az orvosban küzd az ember és a kötelességtudás.

— Vigyék csak fel a műtészobába, szól halkan az igazgató, megtörülve izzadságvérte homlokát.

A műtétteremben felgyulnak a lámpák, apácák járnak-kelnek, hozzák a szereket. Két férfi hozza most a beteget s lefektetik az üveglapra. Az igazgató-orvos kötényben belép a szobába. Szemei az üvegen fekvő nyomorultultra vetődnek s erős tekintetétől felalél a beteg, reáveti homályos szemeit s látva kezében késsel a tanárt, felsóhajt:

— Végem van! Végem . . . Aztán újra aléltságba merül.

Az orvos pedig érzi, hogy a beteg megboszulhatná magát; egy milliméterrel kisebb vágás a beteg testen, vagy mélyebb vágás s kezétől meghalhat a nyomorult.

De első benne az orvos s mikor az igazgató ráteszi kezét a beteg testre, a kéz már nem reszket, bizton halad az élő testben, hogy kivágja belőle a halálos fekélyt.

Az operációnak vége. A beteg el van látva a kötésekkel s az orvos izgatottan mossa le kezéről a vért. Azután elhagyni készül a

merre van az ellenség s mekkora az ereje, hirül se tudta megmondani.

Az egész ég be volt borulva, nehéz köd ült a völgyészen; ötven lépésnyire nem lehetett látni a csapatot.

A köd pedig hirtelen jött, szerteszóródva lepte meg a két tábor.

Ebből pedig nagy zavar keletkezett. Mint a catalaunumi ütközet éjszakáján, bábeli zavarban kereste övéit a két tábor.

Portyázó huszárcsapatok vágattak jobbra-balra; ellenségre bukkantak, összecsaptak, meg visszanyargaltak. Dragonyos, vértés, meg dsidás lovasok, meg szabad csapatok a legnagyobb zürzavarban nyargalásztak előrehátra.

Egyszerre azonban erős szél támad; a felhőket erősen űzőbe veszi az égen s kezdi kibolygatni a ködöt a völgyből.

A magyar sereg mindenre készen csatarendben áll, a tüzekek meggyújtják a kánócokat s a nemzetör megtölti a fejt.

A szél erősödik, a köd felkavarva gomolyog s oszladozni kezd. Végre egy erős szélroham hátára kapja s ragadja magával a hegyek fölől. A nap kisüt s a völgyészet belátja a szem.

Furcsa állapot volt ott! Az osztrák tüzezség saját gyalogsága ellen fordította ágyuit, egy csomó dragonyos épen háttal állt a magyaroknak, a vadászok a tüzeireiket készültek leszedni, a vezérkar meg egy hurubát szállt meg s onnan bujt elő.

Legkritikusabb helyzetbe azonban a Kesze százada jutott.

Az ellenség gyalogságától ágyulövésnyire maga előtt a magyaroknak hátat fordított dragonyos zászlóaljával egyik oldalt ro-

műtőtermet, de az ajtóban is feltámad újra lelkiismerete és visszaszól:

— Nagyon kiméletesen vigyék azt a nyomorultat!

Azután elrohan, le a kertbe, onnan pedig a lakásába, két anyátlan, aranyhaju gyermekéhez.

Gasparone.

Naptrend 1899. április hó 15-én.

Naptár: szombat, április 15. — Róm. kath.: Anasztazia. — Prot.: Anasztazia — Görög-kel.: (április 3.) Nik. a. — Zsidó: 5. Sab. 2. per. — Nap két 5 óra 14 perckor; nyugszik 6 óra 47 perckor. — Hold két 8 óra 38 perckor reggel; nyugszik éjfélnél.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: enyhe, eső várható.

Színház: »Bibliás asszony.«

— (Személyi hir.) Hetyey Sámuel megyéspüspök ma reggel bérmakörutjáról hazakerkezett.

— (Öngyilkos csendőr.) Mint értesülünk, a pécsváradai csendőrörök egyik tizedese, Fábrián János, ma reggel szolgálati fejeveréssel föbe lőtte magát és szörnyet halt. Fábrián Jánost pontos katonának s józan, kötelességtudó embernek ismerték, ki épen szolgálati pontossága folytán a felebbvalóinai is kedveltségnek örvendett. Hogy mi vitte rá a szerencsétlen csendőrt végzetes tettének elkövetésére, azt eddig még nem tudni. Fábrián János — ki ozorai illetőségű — már hetek óta tüdőlobban szenvedett s ágyban fekvő beteg volt. Nem lehetetlen, sőt valószínű, hogy betegségével járó nagyfokú láz következtében egy őrizetlen pillanatban, beszámíthatlan állapotban, követte el az öngyilkosságot, melyről a csendőrparancsnok a tizedes hozzátartozóit is értesítette. A vizsgálat megejtése végett Duschl csendőrhadnagy a helyszínére utazott.

— (A pécsvidéki tanítónők egyesülete) annak közlésére kérte fel lapunkat,

hanó bérci folyó, a másikon az osztrák tüzezség tűzvonalára.

Nincs más mód, mint a dragonyosra rontani s áttörni magukat, hogy haza jussanak.

— Hadnagy uram, le kell vágnunk ezeket a szegény dragonyosokat, másként nem cselekedhetünk, hát menjünk no!

Kesze harsány vezényszava hangzott, aztán a huszárok dörgő rajtája. Prűszkölve vágatott a ló, a huszár lehajolt nyakára, előre nyújtott kezében erősen megmarkolta a kardot.

A dragonyos-kapitány mosolygott a huszárokon. Nem akarta komolyan venni a dolgot. Négyszeres erővel volt — mit akarnak azok a bolondok.

Ha csak azt akarta tudni, a huszárok ugyancsak hamarosan megértették vele.

Alig kezdte meg vezényszavára a zászlóalj csendes poroszkálását a huszárok felé, mint a fergeg, zúdultak a nyakukba azok. Az első lökés szétszórta őket. »Csihi-puhi« csattogott a kard s hova lesújtott — pedig sűrűn lesújtott — ott hasadt a fej, repült a csákó, tört a csont.

A szerencsétlen dragonyos-kapitánynak ez volt a tűzpróbája. A tűzpróba pedig amugy sem tréfa dolog; de itt meg épen huszárokkal gyűlt meg a baja!

Mégis megröstellte a dolgot az osztrák tiszt. Rendet akart katonái között csinálni, kiabált, vezényelt, rá se hederítettek.

Nem volt azoknak egyéb gondjuk, mint-hogy a ki még le nem került a ló hátáról, legalább az életét mentse meg a bizonyos haláltól.

Közrekapták a kapitányukat s azzal aló, a hogy csak futni bír az állat!

A huszárok meg utánok! Örült verseny volt az! A dragonyost vitte a kétségbeesés:

hogy az egyesület nemcsak f. hó 22-én tart a színházban műkedvelői előadást, hanem 23-án is megismétli a művésztélyt.

— (Alaptalan gyanu.) Lofink János pécsi lakos panaszt emelt a rendőrségnél, hogy ellopták duplafedelű ezüst óráját s mindjárt ama gyanujának adott kifejezést, hogy a lopást egyik lakótársa, Frikkel Sándorné követte el, kit a lopás napján a házbeliék az ő lakásában láttak. A rendőrség ez irányban indította meg a vizsgálatot, melynek során kitűnt, hogy a káros gyanuja minden alapot nélkülöz. Lofink aztán igyekezett is gyanuját visszaszívni, nehogy a dolognak a bíróság előtt folytatása legyen.

— (Tüzek a vidéken.) Kásádon, Lamos Márián ottani lakos kertjében egy szénaboglya kigyulladt. Torjanc községben pedig Koleszár Mio szénaboglyája lett a tűz martaléka. Mindkét helyen a kár jelentéktelen.

— (Tolvaj cigánylányok.) Két jeles, és a rendőrség előtt nem ismeretlen alak került ma délelőtt az ügyeletes rendőrbiztos elé. Akként történt a dolog, hogy Höf-ler János kert-utcai lakosnál a napokban két fiatal leány hónapos szobát bérelt. De nem hogy a lakbért meg nem fizették, hanem két napi ott tartózkodás után megleptek, s két párnát s egy lepedőt magukkal vittek emlékül. A lopott holmit négy forintért elzálogosították, a pénzen megosztzkodtak s elköltötték. A káros panasz folytán a két jómadarat, Sárszó Irén és Kórodi Erzsébetet, letartóztatták, s miután sem foglalkozásuk, sem állandó lakásuk nincs, át fogják adni a bíróságnak.

— (Ismét König Kovács István.) A bűnkrónikában maholnap már híressé válik ez a név. König Kovács István először is a háromszázat meghaladó betöréseinek számával

ha beérik, menten összeapritják; ezek meg vérszemet kaptak s még nem verekedték ki eléggé magukat. Egyenest az erdőnek szorították őket.

De amint az erdő aljához értek, vegyest dragonyos meg huszár: egyszerre csak harsogó »hurráh« hangzik fel, megnépesedik az erdő s közrekapja a magyar fiukat egy egész csorda dsidás.

Melege lett ám a huszárnak ugyancsak! Felgyűrt ingujjal verekedett s olyat is lehetett látni, ki még a mentét is ledobta magáról.

Halált megvető hősiességgel harcolt a huszár, ám fölös számmal volt a német s a derék fiuk lankadni kezdtek. Egymásután verték le őket a lóról. Át akartak törni többször is, a dsidások visszaszorították őket.

Kesze a legelső sorban harcolt; kardja bugva forgott erős kezében; de előtte megjelent immár a kikerülhetetlen vég: a halál képe.

— Sebaj fiuk! A huszárbecsületért. A magyar szabadságért! kiáltotta legényeinek.

Vágtatott a ló, vitte sebes rohanással a huszárokat. A század elején Csép Józsi sarkantyuzza lovát, repülni szeretett vón, hogy megmentse a pajtásokat.

Látta, hogy vették Keszeék üldözőbe a dragonyosokat; aztán látta, mint kapták közre őket a dsidások. Azon percben különös és csábító gondolatok lobbandoztak fel agyában.

— Kálmánnak vége. Kivüle az isten mentheti meg csupán! Ha veszni hagyja . . . Katinka övé marad! . . . Ilyen áron . . . Nem! Soha! Soha! Akkor méltatlankodó haragot érzett maga ellen, kiadta huszárjainak a jelszót. Kardjával rámutatott a gomolygó lovas-tömegre s a század fergegként száguldott a völgybe.

vonta magára a közfigyelmet, mit nagyban tetézett az annak idején Muth Henrik társaságában a pécsi kir. ügyészség fogházából megkísérlett, de megakadályozott szökése, majd pedig akkor beszéltetett magáról, midőn az eszéki várfogságból megszökött. Nem régen a dárdai kettős gyilkosság elkövetésével gyanúsították, végül pedig hire terjedt, hogy König Kovács István Gyűdön — megborotválkozott. A napokban Taragia Antal, a Beremendhez tartozó »Vörösi csárda« tulajdonosának istállóját törte fel valaki és abból néhány értékesebb gazdasági eszközt ellopott. Ez a »valaki« — mint a nyomozás állítólag kiderítette — szintén König Kovács István volt, aki azonban ezideig, valami régi rablótörténet hőseként, kétes távolból ünnepeletti magát!

— **(Birka veszendőben.)** Monostoron, Einfinger József ottani lakostól, eddig ismeretlen tettes egy birkát ellopott. A tettest nyomozzák.

— **(Elcsipett tolvajná.)** Potosnyák Anna és Villánt Katalin siklői lakosoktól ismeretlen tettesek tíz forint értékű ruhaneműt loptak el. A tettest a napokban sikerült Weil Katalin siklői illetőségű csavargó cselédleány személyében letartóztatni, ki nemcsak hogy a lopást beismerte, hanem még bevallotta azt is, hogy a közelmúltban Szlacsinko Rozália és Rozinger Margit siklői lakosok kárára is követett el hasonló lopást. A töredelmes tolvajt átadták a mohácsi járásbírósnak.

— **(Virágáros hercegnő.)** Ez év február havában eltűnt Rómából Costanza Caprice Minutolo dei duchi di San Valentino hercegnő, akit sokáig hiába kerestek, míg végre megtalálták a kalapját és köpenyét a Ponte Liston, amiből mindenki azt következtette, hogy a 35 éves szép hölgy öngyilkos lett, a Tiber folyóba fult. Csak egyetlen nővére, Antoniella, nem akarta elhinni ezt, fáradhatatlanul

A lópatkó dobogott a földön; zörgött az elsárgult avar.

Azok már ott csak a becsületért küzdenek — kifáradt ló s lovas — a dsidásór-nagy »add meg magad« kiáltása hangzik.

Keszének oldalát megsebzí egy dsida, homloka vérzik, karja lankadoz . . .

— Itt vagyunk Kálmán! Szorisd! kiáltja Csép s a száguldva érkező huszárság harcszomjan csap a dsidásra.

Kesze újra éled, szeme megvillan, látja Csépet, a mint az első dsidás fejét ketté hasítja.

A dsidás megfutott. Egyetlen magányos pisztolydurranás hangzott még fel s aztán elfutott az osztrák.

De az az egy magányos pisztolylövés jól talált. Csép Józsinak hátracsuklik feje kezével eleresztve a kantárszárat, melléhez kap s csak aláhanyatlík lováról.

Látja Kesze, agyában egyszerre világos képe támad a vetélytárs tragikumáról.

Leszökik lováról s Józsihoz rohan.

— Józsi! Józsi, te nem halhatsz meg.

— Hadd el pajtás, várnak az angyalok. Mondja az szomorú mosolylyal. — De veled még dolgom van Kálmán! Jobbjával benyul kebelébe. Kicsiny ideig keres valamit. Aztán kiveszi onnan a — fehér rózsát. De bizony piros volt az már! A hogy megmondotta jó előre.

— Kálmán, a rózsá piros lett. Ime, most már neked adom . . . Legyen a tiéd. Meg aztán Katinka is . . . Én meghalok . . . éljete ti boldogul . . . Add a kezéd, pajtás!

— Óh Józsi! kiáltotta amaz. — Egy-más életére törtünk s te feláldoztad magad értem!

P. H.

nul tovább kutatott és nem eredménytelenül. Az eltűnt hercegnőt az utcán virágáros leányok közt találták meg, a legjobb egészségben Firenzében. A finom termethez és archoz pompásan állott a »ciocciárek« viselete a hófehér napellenző kendővel a fején. Constanza hercegnő ismét bevonult a Via Palestrán lévő palazzójába. Midőn kérdőre vonták, hogy miért akart rangjától és gazdagságától megválni, fájdalmas hangon így kiáltott föl: Annyit szenvedtem mint hercegnő, hogy életemnek a Tiberben akartam véget vetni. Egy ciocciare épen akkor rántott vissza, mikor lábam már a sárga vízbe ért. Elmondtam neki történetemet és ő beleegyezett, hogy ruhát cseréljünk. Megígérte, hogy a kalapomat és a köpenyemet a hidon hagyja, hogy így az öngyilkosság látszatát keltsük föl. A virágárosnők közt voltam a legboldogabb. A hercegnőt, ki nagyfoku hiszteriában szenved, gyógyintézetben fogják elhelyezni.

— **(Templom-gyalázók.)** Márkovits Szvetozár és Manojlovits Atyim mohácsi lakosok, görög-keleti hitközségi temetőgondnokok, panaszt emeltek a hatóságnál, hogy ismeretlen tettesek a napokban a mohácsi temető-kápolna ablakait kövekkel beverték. A megindított nyomozás kiderítette, hogy a galád tettet ifju Schmied Károly, ennek fivére Lajos, Rosenthal Ernő és Lipokatics János követték el. A tetteseket átadták a bíróságnak.

— **(Ellopott zsebóra.)** Fucskár Ferencné szül. Reittinger Anna mohácsi lakosnő panaszt emelt a hatóságnál, hogy míg ő a mezőn dolgozott, ruhájából egy tizenkét forint értékű ezüst zseborát elloptak. A megindított nyomozás során sikerült a tettest Waller István mohácsi lakos személyében elcsipni, ki a lopást be is vallotta, az órát azonban már nem tudta előadni, mert azt valami Schneider György nevű tolnamegyei lakossal elcserélte. Az órátolvajt átadták a bíróságnak.

— **(Hamis kártyás fiu.)** A rendőrség tegnap este egy Matosch Károly nevű fiatal sihedert tartóztatott le, tiltott kártyázásért, a negyvenhat krajcárnyi bankot is lefoglalta. A letartóztatott siheder valószínűleg a maga bűne csökkentésére azt vallotta, hogy partnere, Kovács József sokkal nagyobb sipista, mert pompásan ért a hamis kártyázáshoz s hamis osztáshoz, kitűnően tud jegyes kártyákat készíteni. Ezt a másik jeles kártyást is pártfogásába veszi a rendőrség.

— **(Borzasztó fenyegetés.)** Egy szentpétervári ujságban egy kereskedő ugyan-csak ráijesztett a lakosságra. Ugyanis a következő kis hirdetést tette közzé: »Minthogy nőtlen vagyok, nem kell asszonyt és gyermekeket eltartanom. Ennélfogva áruiamat sokkal olcsóbban adhatom, mint a többi kereskedők. Siessen tehát mindenki és használja fel az alkalmat, mert nem állok jót érte, hogy ha beleszeretek egy leányba, hogy meg nem házasodom. Tehát rajta, amíg szerelmes nem vagyok, mert azután minden drágább lesz.«

— **(Gondatlanságból okozott tüzeset.)** Lasko községben a napokban Balogh Jánosné istállója kigyulladt, melyről a lángok csakhamar átterjedtek a lakóház épületére, melynek teteje is rövid idő alatt elhamvadt. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy a tüzet a káros Sándor nevű fia okozta, ki az istállóban egy láncot égő gyufával keresett, melyet vigyázatlanul a szalma közé dobott. Ez okozta a tüzet.

— **(A büntetés.)** Még a legelfásultabb ember is, a kinek lelkéből a mindennapi tapasztalat kiöli a böles mondásokban, az axio-

mákban való hitet, mert látja, miként csufol rá a valóság az elméletre, még az ilyen ember is kénytelen olykor bevallani, hogy nem minden tétel helytelen. Az élet a maga változásával előbb vagy utóbb igazolja az elméletet. Amerikából jön a hír, mely régmúlt szomorú esemény föllevenítésével bizonyítja, hogy minden bűn megkapja a maga büntetését. Washingtonból ugyanis a következőket táviratozzák: A mexikói kormány nemrég washingtoni követté Aspiroszt nevezte ki. Aspirosz el is utazott állomáshelyére, de alighogy Washingtonba érkezett, megütközéssel azt kellett tapasztalnia, hogy az ott levő diplomaták bojkottálják. Még meg sem mutathatta, hogy kicsoda, micsoda, hogyan dolgozik, miként érez és már is félve elkerülték a diplomaták, senki sem nézett rá, senki kezét meg nem szorította. Olyan kivert ember volt, a kit sehova be nem eresztenek. Végre kiderült a bűn, mely miatt ez a büntetés érte. Aspirosz ugyanis ügyész volt annál a katonai törvényszéknél, mely Miksa császárt halálra ítélte és különösen az ő föllépése okozta Miksa császár gyászos halálát. Azóta sok idő mult el, sok minden történt, Aspirosz bűnét nem felejtették el.

— **(Praktikus angolok.)** Igen érdekes válópörben mondott ítéletet a minap egy londoni bíróság. A pör előzményei a következők: Harrison tábornok egy alkalommal meglepte a feleségét, amikor ez a következő levelet írta a család egyik barátjának, Rose őrnagynak: Kedvesem! Sir a lelkem a fájdalomtól, valahányszor azt látom, hogy a férjem megcsókolja a te kis Elziedet. Nem tudom túrni tovább ezt a kínos helyzetet . . . Mrs Harrison nyomban bevallotta férjének, hogy négy gyermeke közül csak kettőnek Harrison az atyja, a másik kettőnek pedig Rose őrnagy. Az ember azt hinné, hogy ezután Harrison tábornok legelőször is provokálta Rose őrnagyot. Ő nem; hanem »kártérítési pört« indított ellene s mikor a törvényszék kimondotta, Mrs Harrison két gyermekét Rose őrnagynak kell eltartania — csak azután indított válópört Harrison tábornok a felesége ellen.

— **(A nemzetközi békekonferencia)** meghívóit már szétküldötte a hollandi kormány. Beaufort külügyminiszter Hollandia külföldi képviselőit bizta meg azzal, hogy a meghívókat átnyujtsák azoknak a kormányoknak, amelyeknél akkreditálva vannak. A meghívóban meg van írva a béke-kérdés története, a cár kezdeményezése és az orosz körjegyzék. A meghívó felsorolja azokat az okokat, amelyeknek következtében Hágába hivatta össze a kongresszust s nem valami nagyhatalom székvárosába. Meghívót a következő államok kapnak: Oroszország, Svéd-Norvégország, Dánia, Anglia, Hollandia, Belgium, Luxemburg, Németország, Ausztria-Magyarország, Szerbia, Románia, Montenegro, Törökország, Görögország, Olaszország, Spanyolország, Portugalia, Franciaország, Svájc, Északamerikai Egyesült-Államok, Sziám, Perzsia, China és Japán.

— **(Nyitott kapuk.)** A rendőrség kérelmére s a közérdek szolgálatában már nem egyszer felhívtuk a háztulajdonosok és lakók figyelmét arra, hogy a házak kapuit ne hagyják éjszakákon át nyitva. Az alkalom mindenkor tolvajt szül s így nem csoda, ha nyitott kapuju házakból minduntalan elcipelnek valamit. Tegnap este is Krausz Mór siklői-utca 27. szám alatti lakos udvarából ismeret-

len tettesek egy csomó apróságot hordtak el. Mint a vizsgálat kiderítette a tolvaj a nyitott kapun át egész kényelmesen végezte el a „műtétet”. Ennél az esetről meg épen az a baj, hogy — mint a káros panaszolja — az udvarban lakó cselédek a már csukott kaput estenként kinyitják s midőn titkos sétáikról hazatérnek, nyitva is hagyják. Ezeknek meg a rendőrség fog körmükre ütni.

— **(Konyak.)** Most ebben az influenzás világban történt, hogy egyik helybeli jó-módu polgárnak, akit — inkognitóban óhajtván maradni — ezuttal csak Jánosnak nevezünk, megbetegedett a felesége. Lázás lett. Huzta napokig a kellemetlen állapotot, végre leesett lábáról és ágybanfekvő lett. János eleintén mibe sem vette a dolgot, később azonban, mikor már elunta az asszony keserves jajgatásait, orvost hivatott. Elég volt a betegség, gondolta, ki kell hívni azt a doktort, az bizonyosan meggyógyítja, akármi legyen is a baj. Az orvos kijött, megnézte az asszonyt és konstatálta, hogy influenzás.

— No? — kérdezte aggódva a gazda.

— Csekélység. Influenzás — mondta az orvos.

— De lehet rajta segíteni?

— Hogyne . . . Irok konyakot, vegyék meg és azt igya.

Igy is történt A gondos férj finom konyakot vásárolt és a hitvesi hűség szeretetével vitte haza az asszonynak.

— No igyál. Ettől meggyógyulsz — mondta neki.

Másnap megváltozott a háznál az állapot. Nemhogy jobban lett volna az asszony, sőt tökéletesen rosszabbul. János kétségbeesetten nézte a hitestárs vergődését, nem tudta mit cselekedjen.

— Kihivjam azt az orvost, hékám? — kérdezte.

— A viláért sem — nyögte az asszony — közjegyzőt, meg papot, de hamar . . .

No itt nagy baj van, gondolta János és nem is késlekedett soká, kihivatta a közjegyzőt a végrendelet szerkesztése céljából, továbbá a papot, hogy legalább tiszta lélekkel jusson a másvilágra az asszony, ha már az Isten elhozta az utolsó óráját.

A nagy sirás, rivás közepette érkezik ki az orvos. János is könyezik, úgy nézi az irást, amit a közjegyző csinált.

— No mi az? tudakolja a doktor.

— Nagy. Szörnyen beteg az asszony, már meg is gyónt.

No, ütközött meg az orvos és megvizsgálta az asszonyt. Hát biz' az csakugyan rosszul volt. Nagyon lázas. forró és igen sebesen vert az ütere.

Amint jön kifelé, sirva nyomában lépked a férj és igen leverten, szomoruan kérdezi:

— Tekintetes ur, van e valami reményesség, szóljon az Isten áldja meg.

A doktor egykedvűen tekintett János arcára és közönyösen adta vissza a feleletet:

— Hogyne volna. Hiszen semmi baja. Csak egy kicsit többet talált inni a konyakból!

— **(A „Berepöndi Magyar Nyelvtérjesztő Egyesület”)** f. hó 16-án, vasárnap d. u. 3 órakor közgyűlést tart, melynek tárgyai: A végleges megalakulás kimondása. Helybenhagyott alapszabályok ismertetése. A tisztviselők megválasztása. Elnöki előterjesztések. Indítványok.

— **(A vidéki hírlapírók közgyűlése.)** A vidéki hírlapírók országos szö-

szövetsége ez idei közgyűlését május 7-én Fiumében fogja megtartani. A vidéki hírlapírók szövetségének közgyűlése alatt Szapáry László gróf, fiumei kormányzó a vidéki hírlapírók tiszteletére, akik előreláthatólag nagy számban fognak Fiumében egybegyűlni, estélyt ad.

— **(Áprilisi tréfa.)** Olaszországban igen elterjedt szokás az, hogy április elsején a jó ismerősöket és barátokat megrétfálják. A legeredetibb ilyen tréfát az idén Ankonában követte el néhány jókedvű ember, egy előkelő városi hivatalnok jóbarátai. Március 31-én este az egész társaság együtt mulatott és mikor éjtél felé hazafelé mentek, mind be voltak egy kissé csipve, de különösen az említett hivatalnok, úgy, hogy kocsit kellett fogadni, hogy haza vigye. A városi hivatalnok nyomban csendesen elszenderült és eközben társai pokoli tervet főztek ki. Azt mondták a kocsisnak hogy barátjuk lábát törte és vele együtt fölvitték lakásába. Fönn a lakásban jobb lábára gipsz kötést tettek és azt mondták szolgájának, hogy virrasszon ura ágyáján, mert eltörte a lábát. Annyira a mennyire már rendben van, de egyáltalán nem szabad megmozdulnia. Másnap délelőtt majd újra eljön az orvos. Ezután a jóbarátok hazamentek, hogy szintén lefeküdjenek, azt hívték, hogy a tréfa csak a jó ismerősök között maradjon meg. De a kocsis még akkor éjjel elment a városi lapok szerkesztőségébe és elmondotta, hogy az illető tisztviselő az éjjel a fötérén esett és eltörte mindkét lábát, úgy, hogy eszméletlenül szállították lakásába. Másnap reggel persze a város már tudott a sajnálatos bal-esetről, a mikor a tréfa áldozata úgy kilenc óra tájban fölébredt. Szörnyen fájt a feje és a mikor szolgája elmondotta a lábtörés történetét és látta lábát gipszkötésben, a lábában is óriási fájdalmat érezt, jajgatott és panaszkodott.

eszembe jut a meséje. Lám, itt senkit sem vert meg bübajos szemének a varázsa. Ha csak . . .

És itt elhallgatva, dévajul hunyorított szemével a morózus Angelo felé, ki helyett Kleo tiltakozott élenken.

— Pogány, a ki rosszat gondol! — kiáltott nevetve. Aztán dacosan így folytatta:

— Különböben van Cesarenak, kit babusgasson. Ott a kis Carmen, az ő Cittája, a mint maga mondja.

— Az a szegény galamb — szólt közbe Dér Anna — gyerek még. Persze, azért halálosan szerelmes a piktorba. Hanem . . .

— Hanem? kezdték faggatni az asszonyok kíváncsian.

— Hát maguk még nem tudják? Csaknem hihetetlen, — felelt kissé vontatva.

— Mit? — kérdezte Kleo tágranyilt szemekkel, míg Herkules nyugtalanul hajolt előre.

Mielőtt Anna felelhetett volna, a szeleburdi Pálma meggondolatlanul szólt közbe:

— Hogy Bella Cora a barátnője a szép olasznak.

Valahogy megismerkedtek. Balcani a közömböst játszotta, a mi még inkább lánggra lobbantotta az elkényeztetett divát. Tömérdek jóbarátját elkergette, direktorát meg cserbenhagyta miatta. Ennyi áldozatkészség végre megtette a hatást.

Bella Cora most már szabadon tanulmányozhatja azokat a veszedelmes szemeket.

Mig a gyanutlan Pálma mindezt elhadarta, rémülten vizsgáltam Kleo változó arcvonásait.

Fokként lett fehérebb az arca, ajkszögletei meg-rándultak s csillogó szemeit nedvesség futotta be.

az ölemben meg nem tarthatom, adieu madame! A kereszt oltalmazza önt!

A láthatatlan hölgy megragadta karomat és reszketve, zihálva könyörgött.

— Én félek itt a sötétben, nem maradhatok egyedül, vigyen magával.

— Szép, de ha fél, miért jött ide?

— Kergettek . . . az apám meg akart ölni. És ha rám talál, óh . . . nem látom többé a napot.

Megálltam és engedékenyebben szólottam:

— Olyan nagy baj történt? Hát ha itt maradnánk, míg ránk találnak és én majd szépen összebékitem magukat.

A nő csüggedten felelt:

— Nem lehet. Nagyot vétkeztem. És ha apám engem megöl, ketten halunk meg.

Eh, nem hagyhatom itt ezt a szerencsétlen nőt kétségbeesett helyzetében, apja haragjának kitéve.

— Hát csak menjünk, majd elhelyezem valahol. Ráteritettem köpenyemet, megfogtam forró kezét és óvatosan levezettem az ösvényen.

Már nem esett, de hűvös szél fujt és villámlott. A percekig tartó fénynél meg sem néztem társnőm arcát.

Mikor hazaértünk, már hajnal volt. Átsiettünk a néptelen utcákon s végre beléptünk műtermembe.

A nő előre sietett s megállt a küszöbön, a fehér üvegfallal szemben.

Nedves köpenyemet ledobta a földre, nagykendőjét meg lecsusztatta fejéről a derekára.

Rátékintettem, aztán figyelmesebb szemle alá vettem.

— Az istenért, meg ne mozduljon, in-tette a szolgálta. Az orvos szívére kötötte, gondoskodjam, hogy nyugodtan maradjon.

— Ezer szerencse, vigasztalta magát a beteg, hogy orvos volt a társaságban. Isten tudja, mi lett volna belőlem, ha nincs ott.

És így a szegény ember egész délig me-reven és mozdulatlanul feküdt ágyában. Eközben mindenhol levélben és táviratban kér-dezősködtek, hogy jobban van-e már és dél-felé már közel száz résztvevő levél és távi-rat feküdt előtte. Végre megérkezett az orvos és három jóbarát. Az orvos levette a kötést és a azután fölkiáltott:

Ez aztán csoda! A láb már meggyó-gyult! Ilyesmi is csak április elsején eshetik meg az emberrel!

A képzelt beteg előbb dühösködött, de aztán azzal vigasztalódott, hogy lába egész-séges és egész Ankonával együtt nevetett a sikerült tréfán.

Művészet, irodalom.

○ Szókimondó asszonyság. Kalmár Piroska a budapesti vigszínház bájos művésznője tegnap este Sardou Viktor hatásos szin-művében a »Szókimondó asszonyság« Hübscher Kata szerepében bucsuzott el közönségünktől, mely rokonszenvének tegnap egy remek, vá-rosi színű szalaggal díszített babékoszorúval adott kifejezést. Mondanunk sem kell talán, hogy Kalmár Piroska Hübscher Katája utol-érhetlen alakítás, melylyel a vendégművésznő Szegeden is óriási hatást ér el. Ez a hatás meglátszott tegnap este a mi publikumunkon is, mely a bájos művésznőt minden felvonás után, de nem egyszer nyílt színen is zajosan megtapsolta. Méltó partnere volt Hunyady Jó-zsef Lelére szerepében s később mint dan-

zingi herceg. Hunyady alakítása megérdemelte azt a tapsot, melyet közönségünk neki osz-tályrésztül juttatott. Angyal Ilka (Mária Karo-lina) és Somogyiné (Eliz) a szokásos jók vol-tak. Nem csekély dicséretet érdemel Peterdi Sándor Napoleonja. Balla Kálmán, Neiperg gróf szerepében, ismét egyikét mutatta be az ő előnyösen ismert szalon-alakításainak. Fou-ché rendőrminisztert Szilágyi Dezső alakította, még pedig oly kitűnően, hogy teljes elismerést és dicséretet érdemel. Savari rendőrminisztert Bércy Gyula igen jól játszta. Az egész előadás kerete Kalmár Piroska művészi játékához kifogásalán volt, minek a szépen megtelt né-zőtér nem egyszer frenetikus tapsban nyújtott elismerést. Pedig a mi közönségünk nem szo-kott taps dolgában bőkezű lenni. (H—i F—i.)

○ Balla Kálmán a Nemzeti színház-ban. Immár a vidéki színészek is szóhoz jut-nak az első magyar műintézetünkben. Balla Kálmán, a pécsi közönség jó ismerőse, lép től legközelebb a Nemzeti Színházban. Először »Stuart Mária Mortimer-jében vendégszerepel s aztán két szalonszerepben. Kivüle még Be-regi Oszkár van kiszemelve vendégföllépésre, szintén szerződtetés céljából.

○ A szinlap. Már alig pár nap és a jó Somogyi bucsut vesz tőlünk. Elszállinköz-nak színészeink, bucsut vesznek tőlünk s a mi megmarad számunkra, mindössze csak egy-egy eső mosta, vihar tépte szinlap, a mely kísérteti marad a hirdető oszlopokon, míg el nem takarja valami újabb szenzációt hirdető falragasz. Sokszor sajnáljuk, hogy elkerülhe-tetlen ez a sors, ma azonban beláttuk annak praktikus voltát. Az ám! Mert ha a mai szin-lap ott maradna kísérteti a jövőben, állandó

viccek céltáblájául szolgálhatna. Már néhány-szor megakadtak a szinlapok magyartalansá-gán, ma megint valami ujat fedeztünk fel rajta. Határozottan új s a kivitelre valóban kíván-csiak vagyunk. Ez virit rajta:

*Holnap szombaton és vasárnap itt először
A bibliás asszony.*

Ugy látszik mintha ez egész rendén volna, máskülönben azonban talán megengedi a t. szinlap szerkesztő ur, hogy ha kíváncsiak va-gyunk, hogyan is fogja *Szombaton is, Vasár-nap is, először* adatni a »Bibliás asszonyt.« Ha nem is nagy dolog, hanem azért talán furcsa!

Pécs szab. kir. város

meteorologiai állomása jegyzetei

1899. április 14. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = mm. 54.7. (emelkedő.)

Hőmérsék = 7.5 °C

> maximuma: 11.2 °C

> minimuma: 5.2 °C

Párányomás: 7.1 mm.

Relatív nedvesség: 96

Felhőzet: 1° 2. Str. S. W.

Szélirány s erő: S. W. 3.

Csapadék 24 órai: 3.8

Továbbra is esős.

Dr. Czírer.

Törvénykezés.

§ Asszony az esküdtzék előtt. A szegedi esküdtzéknek lesz az a ritka alkalm, hogy asszony vádlottra mondhatja ki a ver-diktet. Mint értesülünk a hódmezővásárhelyi szociálista ujság, a »Földművelő« legutóbb ismét olyan cikket közölt, a melynek izgató

Istenem, az első benyomás zavaros volt; annyit tudok, hogy disszonáns érzelmeket keltett bennem.

Aztán csakhamar — önkéntelenül és örömteljesen — felkiáltottam:

— Téged vártalak! Hanem milyen észtesztően csunya vagy; külön minden részlet szép, de együtt igazi, tökéletes, abszolút rútság.

A nő rámvetette fátyolozott tekintetét és rezignál-tan sugta:

— Tudom. Mario is azt mondta. Ő költő volt és a kedvesem.

A leányból valósággal gúnyt űzött a természet. Haja hamvas, puha, szőke, mint az olvasztott ezüst. Arca barna, aranyzománcos, mint az andaluziai nőké. Szeme nedves, lágy nézésű, tengerzöld, orra merész nápolyi, ajkai meg csodálatosan keskenyek és pirosak. Homloka magas, görögyszabású. Mozdulatai kissé szögletesek; ámde valami vad búbjá ömlött el egész lényén.

Mégis arckifejezése és szemjátéka volt a legpom-pásabb. Csodálatos skálája játszódhatott le a szenvedély és szenvedésnek az ő szívében, melynek minden nuancea visszatükröződött szemeiben s arcát finom és változó vo-násaival klasszikusan rúttá mintázta.

Két hónapig csodáltam ezt a rút leányt.

Tizenkét vázlatot készítettem róla. Hasztalan. Egyik rosszabb volt a másiknál. Valami talányszerű volt e fel-ségesen rút leányban, a mit nem tudtam megfejtteni.

Néhány hónap mulva életet adott Marió leányának és meghalt, a nélkül, hogy megérttem volna, a nélkül, hogy megörökíthettem volna.

A kis leányt aztán felneveltem. Nem hasonlít az anyjára. Egyszerű, naiv gyermek a kis Carmen . . .

A festő szavai után Kleo rózsapirosan és szemle-sütve adott neki kezet. A halavány Angelo meg fitymáló göggel nézett a szemébe.

A következő néhány pénteken kissé elhanyagoltam a mi kedves művészkompániánkat. A hogy futólag be-tekintettem hozzájuk, észrevettem, bizony a mi szeszélyes és bájos Kleonk felig szerelmes a daliás olasz piktorba. Hát mégis megverte őt az a »rossz szem.«

Angelo meg, bár kifogástalanul teljesíti kötelessé-geit, olyan merev, mint egy katona, ki az ellenséggel nyájaskodik.

Herkules levert és szomorú. Nem tudom, gyanít-e valamit, sejti-e Kleo szívében a változást?

Egy péntek délután mégis elhatároztam, hogy el-megyek Jenővel hozzájuk és haza sem jövünk estig.

A kis műteremben majdnem teljes volt a társaság, csak Balcani, a piktor és Bernhard, az ujságíró hiányoz-tak. Kinn óriási pelyhekben hullt a hó, benn kellemes meleg volt.

A félhomályban barátságosan zümmögött a szamo-vár, finom illatot árasztva szét.

Kényelmesen elhelyezkedtem az egyik sarokban; s onnan kísérttem figyelemmel a társalgás menetét.

Az olasz piktorról folyt a beszéd.

— Mindenesetre érdekes ember és roppant különc, — szólt Kleo.

— Oh, mégis csak nagy bolond az a Bernhard, folytatta Bohrné. Valósággal nevetnem kell rajta, ha

hangja miatt az ügyészség sajtópört indított ellene. A lap a cikk szerzője gyanánt egy asszonyt, Molnár Farkas Istvánnét, nevezte meg. A sajtópör érdekesnek ígérkező végtárgyalását május 8-án fogják megtartani.

§ **A temető hiénái.** Megirtuk annak idején, hogy *Jelinek* István, *Libál* Béla és *Krausz* József suhancok olyképp szereztek maguknak több izben pénzt, hogy kimentek az ő temetőbe és onnan a vasráccsal elkerített sírok kerítéseit kidöntve azt eladták. Vevőjük mindig *Ascher* Henrik pécsi ószeres volt, aki azonban mindig olyan árt adott nekik a vasakért, mint más eladóknak, s az 1898. évi március hó 26-án tartott törvényszéki végtárgyalás alkalmával tagadta, hogy tudomása lett volna a vett dolgok lopott voltáról. A sírfosztogatókat a kir. törvényszék galád bűnökhöz mérten megbüntette. *Ascher* Henriket felmentette a törvényszék, a kir. ügyész azonban az ítéletnek *Ascher* Henrikre vonatkozó része ellen felebbezést jelentett be. Ezen felebbezés folytán felterjesztették az iratokat a kir. ítélőtáblához, mely *Ascher* Henriket az orgazdaság s idegen vagyon eltulajdonításában való bűnrészség miatt nyolc napi elzárásra ítélte. Az ítélet ellen ekkor már *Ascher* is felebbezett s a kir. curia az első bíróság ítéletét helybenhagyva, *Ascher* Henriket a vád és következményei alól felmentette.

§ **Ne bánts d a rendőrt.** Ez ugyan nincs benne a tizparancsolatban, de Mózes bátran odakarmolhatta volna a kölpra — tizenegyediknek. Mert bizony veszélylyel jár ám a rendőrrel való komázás, ha ez brutáli-kodik. No de ez rendén is van így, mert bizony nem is volna jó, ha az ember csak úgy szörmentében bánhatna a rendőrrel, mert akkor ugyancsak a nyakunkra nőnének az emberek. Tehát erről a tizenegyedik parancsolatról feledkezett meg a mult esztendőben *Schauschek* Károly pécsi lakos. Akként történt a dolog, hogy *Schauschek* berugott állapotban összeveszett munkaadója *Papp* Istvánnal, ki erre rendőrt hivatott. *Koch* Ferenc rendőr aztán ki is ment a helyszínére s a rendőrség saját külön-előzékenységével vette kezelés alá *Schauschek*-et, mi arra készítette a berugott munkást, hogy a rendőrt arcul üsse. A törvényszék ezért a munkást egy heti fogházra ítélte. Felebbezés folytán a kir. lábla ezt a büntetést két havi fogházra emelte fel. Az ítéletet kihirdették *Schauschek* Károly előtt, mely ellen úgy a vádlott, mint sulyosbításért a kir. ügyész is felebbezett.

T a n ü g y.

)(**A szőlő és borgazdasági tanfolyam.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter — mint azt annak idején megirtuk — a szőlő- és borgazdasági tanfolyam jelentkezési határidejét, mely mult hó 30-ára volt kitűzve, f. április hó 8-áig meghosszabbította, amely határidőig még négy pályázó jelentkezett. *Hauk* Péter kistaludi, *Molnár* Tivadar szilágyi, *Gruszky* János ó-falui és *Krammer* Róbert mágocsi tanítók a jelentkezettek, kiknek pályázati kérvényeit már felterjesztette a tanfelügyelőség. *Szondy* Alajos perekei tanító kérvénye f. hó 12-én, tehát elkésve érkezvén be, figyelembe vehető nem volt.

)(**Tanfelyelző köruton.** *Salamon* József kir. tanfelügyelő, iskolalátogatás céljából tegnap reggel kiutazott a pécsi járásba s néhány napig távol lesz.

)(**Segély az ipariskolának.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a pécsi iparos tanonc-iskolának 800 frt államsegélyt engedélyezett.

)(**Megnyilt iskolák.** A járványosan fölépelt vörheny miatt bezárva volt lipódi és nagyfalui községi iskolákat, a járvány megszüntével a napokban újra megnyitották.

)(**Nyugdíjazott tanító.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Ackermann* János ilocsikai tanítót 330 frt évi nyugdíj-illetményvel — saját kérelmére — nyugalomba helyezte.

Közgazdaság.

□ **A vasuti fizetett díjtöbbletek.** Köz tudomása dolog, hogy az árufohadás alkalmával a vasuti tisztviselő nincs mindig abban a helyzetben, hogy a fuvardíjat pontosan kiszámithassa és a gyors munka közben igen gyakran megesik, hogy bizonyos tarifákat teljesen figyelmen kívül hagy. A tisztviselő, hogy sietése által kárt ne szenvedjen, többnyire a legmagasabb díjtételt szokta alkalmazni, tudván azt, hogy az esetre, ha számítása téves, a fél ugysis visszakapja a többletet. A szabályzat értelmében a feleket a többletfizetésről értesíteni kellene, hogy a többletet azonnal visszavehessék. Ez az értesítés azonban többnyire egyáltalán el szokott maradni és innen van az, hogy azok a vállalatok, amelyek a fuvarlevelek átvizsgálásával foglalkoznak a közönség kárára fényes jövedelemre tesznek szert. De nemcsak a közönség fizeti meg drágán a vasut mulasztását, hanem a vasuti vállalatoknak is tetemes káruk van azért, hogy őket a díjtöbbleten kívül igen gyakran még tetemes perköltség megfizetésében is el szokták marasztalni. Ennek a visszaszágnak akar most az államvasutak igazgatósága véget vetni. A vasut egyik téhivatalosában olvassuk ugyanis a következő kommunikét:

„Jóllehet, hogy a magyar államvasutak állomáshai a bevételi ellenőrség, valamint a Magyarországon székelő központi leszámítoló hivatal által az állomásoknak megküldött jegyzékekben kimutatott díjtöbbletek mikénti kezelésére és azonnali értesítésére nézve még 1894-ben rendelettel már külön utasítva lettek, több oldalról beérkezett panaszok szerint a számadók a közölt díjtöbbletekről az igényjogosult feleket nem értesítik. Az igazgatóság ennél fogva ujabban utasította összes állomásait, hogy a díjtöbbletek mikénti kezelésére, illetve azonnal értesítésére nézve kiadott határozmányokat pontosan tartsák be, megjegyezvén, hogy jövőben ez irányban tapasztalendő mulasztásokat szigoruan fogja tárgyalni.”

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április hó 14 én. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Ma tárgyalta a képviselőház a pénzügyi tárca költségvetését s rövid vita után be is fejezte a költségvetés tárgyalását.

Komjáthy Béla érdekes beszédében feltárta a pénzügyigazgatóságoknak a közönség rovására üzött rendszeres visszaéléseit.

Polonyi Géza indokolta az ellenzék legfokozottabb bizalmatlanságát *Lukács* miniszterrel szemben; először, mert a törvénytelen egri mandátumot elfogadta; másodsor, mert az ischli klauzulát kitalálta; harmadsor, mert a parlamenti békekötés után is keresztülvitte az adók után szedendő törvénytelen késedelmi kamatokat. Kijelenti a szónok, hogy majd lesz módja indítványozni a Házban a beszédett késedelmi kamatok visszafizetését.

A néppárt részéről *Major* Ferenc beszélt a költségvetés ellen.

Lukács László pénzügyminiszter beszédében különösen *Polonyi* vádjaira felelt. Mandátuma — ugymond — igazoltatott, tehát nem törvénytelen. Az ugynevezett ischli klau-

zulára vonatkozólag már nyilatkozott, hogy az csak célszerűségi eszköz volt. Az adók után járó késedelmi kamatokat pedig az indemni visszaható ereje törvényesítette.

Több személyes fölszólalás után a képviselőház a pénzügyi tárca költségvetését is úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

Ezután *Lukács* miniszter betérjesztette az appropriációs javaslatot, melyet valószínűleg kedden kezdenek tárgyalni.

Mint hogy ezek szerint az egész költségvetés tárgyalása már ma d. u. fél kettőkor befejezést nyert, a három óráig tartó ülésekre vonatkozólag tegnap hozott határozat hatályon kívül helyeztetett.

A holnapi ülés napirendjére a kérvények tárgyalását tűzték ki.

T Á V I R A T O K.

— **Német tüntetés Csehországban.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A csehországi *Asch* városkából utcai tüntetések híre érkezik. Tegnap este a bécsi német-nemzeti egyesületek föloszlatásának hírére néhány száz diák tüntető kiáltásokkal s német nemzeti dalok éneklése mellett bejárta a főbb utcákat. A csendőrség és rendőrség egyesült erővel elejét vette a nagyobb zavargásoknak.

— **Antiszemita zavargások.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Német-Bródban és Polnában (Csehország) még egyre tart a zsidók elleni forrongás, melynek fékentartására nagyszabású óvintézkedéseket kellett tenni.

— **A Figaro leleplezései.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A *Figaro* közli *Boisdefire* vallomását, melyben ez elmondja a bordereau fölledezését, *Dreyfus* letartóztatását, majd *Piquard* ezredesnek *Eszterházy* ellen folytatott nyomozásairól beszél. — A semmitűszék megegyezett *Roget*, *Piquard*, *Cuignet* és *Matton* szembesítésére nézve.

Budapesti börze.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. április 14.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

Buza, őszre: 9.20; későbbi szállítás: 8.86. — *Tengeri*, májusra: 4.57. — *Rozs*, májusra: —. — *Zab*, őszre: —.

Az értéktőzsdén az árak a következők: Osztrák hitelrészvény: 358.30. — Magyar hitelrészvény: 383. — Államvasut: 364.—

Szerkesztői üzenetek.

D. K. Levele oly olvashatlanul van írva, hogy nem birtuk annak tartalmát elolvasni, s így kérdésére nem válaszolhatunk. Ha levele közérdekű dolgot tartalmaz, akkor kérjük azt olvashatóbb alakban nekünk megküldeni.

N. J. Helyben. Igen. Volt idő, midőn a római katolikus felszentelt papoknak szabad volt törvényesen megházasodniok. A celibátust (a római katolikus papok kötelező nőtlenységét) VII. Gergely pápa hozta be, s ez időtől fogva tilos a nősülés!

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
 TAIKS JÓZSEF
 kiadó.

HIRDETÉSEK.

Még néhány állás van

betöltetlenül egy helybeli nagyobb intézetnél intelligens

urak számára.

Ajánlatok N. A. poste restante Pécs küldendők.

Egy nagyobb, jó karban levő

konzol-tükör

megvételre kerestetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Hirdetések jutányos áron vétetnek föl kiadóhivatalunkban.

1827. sz.

Tlkv. 1899.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Holmik Gyula végrehajthatónak, kkoru Keresztes Mihály végrehajtást szenvedő elleni 30 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék és a pécsi kir. járásbíróság területén levő, Pécs sz. kir. város határában fekvő s a pécsi 2971. sz. betétben 3173. hrsz. 30. ö. i. sz. házra és udvartérre az 1881. évi 60. tcz. 156. § c) pontja alapján egészben 450 forint becsárban, mint kikiáltási árban az árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1899. évi május hó 13-ik napján d. e. 10 órakor a kir. törvényszék árverési

helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 45 forintot készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 176. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsett, 1899. évi február hó 13. napján. A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.

Bogyay Pongrác
kir. tszéki bíró.

Bérleti hirdetmény.

A siklósi uradalomhoz tartozó

„Tüskési puszta“, mintegy 1106 hold, évi 8.800 forintért,

az „Alsó-palaji puszta“, mintegy 558. hold, évi 5.200 frtért,

az „Almási puszta“, mintegy 710 hold, évi 7.000 forintért

1900. január 1-től kezdődő 12 évre bérbeadó. A holdak 1200 négyszögölesek.

Bővebb szóbeli felvilágosítással szolgál a vállalkozóknak Lösch János uradalmi felügyelő Siklóson a várban, vasárnap, szerdai és pénteki napokon a délelőtti órákban.

MESTRITS JENŐ

épület és műlakatos

Király-utca 38. sz. **Pécsett** Percel-utca 35. sz.

Ajánlja jól berendezett üzletét mindennemű

épület- és műlakatos munkák,

erkély-, sár-, lépcső- és kerítés-rácsoszatok, valamint vaskapuk és csillárok vertvasból, továbbá biztonsági záruk és rekeszek, zajtalan görredőnyök, ponyvagépezetek, villamos csengők, vízvezeték és angol closett-berendezések, a legkitünőbb asztal-tűzhelyek, központ fűtő (central) kályhák, mindennemű díszítőmunkák vert vasból való rajz- és stilszerű elkészítésére a legszolidabb kivitelben.

Segédgépek javítását s egyáltalán minden e szakmába vágó munkát elvállalok.

Midőn üzletemet a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlom, előre is biztosítom **árain versenyképességéről**, valamint gyors és pontos kiszolgálásról.

Tisztelettel

Mestrits Jenő.